

Odpočítateľná položka

Novelou zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení sa od 01.01.2015 zavádza odpočítateľná položka (*d'alej len „OP“*) v zdravotných odvodoch pre nízkopríjmových zamestnancov, ktorá znižuje vymeriavací základ pre výpočet preddavkov na poistné.

OP sa uplatňuje u zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť v pracovnom pomere, štátnozamestnaneckom pomere, služobnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu a jeho príjem z uvedenej zárobkovej činnosti je **nižší ako 570 Eur**. Vymeriavací základ takéhoto zamestnanca sa znižuje o odpočítateľnú položku.

OP sa neuplatňuje u zamestnanca pracujúceho na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o pracovnej činnosti a dohody o vykonaní práce) a u zamestnanca s odvodovou úľavou, t. j. zamestnanca podľa § 11 ods. 7 písm. v) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení.

Nárok na uplatnenie OP nie je automatický, zamestnanec musí písomne požiadať svojho zamestnávateľa o uplatnenie OP na uvedenom tlačive. Bez podpísaného oznámenia nie je možné uplatniť OP na mesačnej báze.

Podmienkou je, že:

- zamestnanec má len jediného zamestnávateľa (*nemá súčasne viac zamestnávateľov*),
- zamestnanec si neuplatňuje odvodovú výnimku ako predtým dlhodobo nezamestnaný,
- zamestnanec nie je súčasne SZČO.

O odpočítateľnú položku sa neznižuje vymeriavací základ napríklad:

- zamestnancom, ktorí majú odvodové zvýhodnenie pre dlhodobo nezamestnaných občanov,
- zamestnancom na dohodu,
- žiakom a študentom pri odbornej praxi,
- členom štatutárnych orgánov poberajúcim za výkon funkcie odmenu,
- spoločníkom s.r.o. poberajúcim odmenu za prácu vo vlastnej spoločnosti,
- poslancom v samosprávach, ústavným činiteľom,
- osobám pracujúcim vo väzbe,
- osobám pracujúcim na zmluvy podľa Občianskeho zákonníka (*príkazné zmluvy, zmluvy o dielo*) v prípade závislej činnosti,
- osobám so zdaniteľnými príjmami podľa § 7 a 8 zákona o dani z príjmov,
- osobám s príjmami z podielov na zisku.

Výška mesačnej OP

Pri mesačnom VZ:

- **380 Eur a menej** sa uplatní OP na celý VZ (t. j. zdravotné odvody budú **0 eur**),
- **od 380 Eur do 570 Eur** sa uplatní OP na časť VZ, vid'. výpočet OP v rámci mesiaca,
- **570 eur a viac** sa OP neuplatní Eur (t.j. OP možno uplatniť do príjmu vo výške **569,99 Eur**).

Ak zamestnanec nebol zamestnancom počas celého mesiaca, OP sa alikvotne kráti podľa počtu kalendárnych dní mesiaca, kedy bol zamestnancom. Dni kedy bol zamestnanec považovaný za osobu podľa § 11 ods. 7 písm. m) a s) zákona č. 580/2004 Z. zo zdravotnom poistení sa neodpočítavajú, počas týchto dní sa naďalej považuje za zamestnanca (*DPN, PN, OČR*).

Výpočet OP v rámci mesiaca

V prípade, že príjem pre OP je v intervale medzi **380 Eur a 570 Eur** vzorec na výpočet OP je nasledujúci:

$$OP = (380 - ((\text{príjem pre OP} - 380) * 2)) / \text{počet dní mesiaca} * \text{počet dní zamestnania}$$

Upozornenie!

V súvislosti s uplatňovaním OP v rámci mesiaca, je potrebné uviesť, že iné príjmy u toho istého zamestnávateľa, napr. príjmy z dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru, ktoré vstupujú do celkového VZ, znižujú mesačný nárok na OP!

Nastavenie parametrov programu pre OP

Pre uplatnenie odpočítateľnej položky z vymeriavacieho základu pre zdravotné poistenie (*d'alej len „OP“*) u daného zamestnanca sa v programe nachádza mzdová zložka kód „300“, názov „Odpočítateľná položka ZdrPo“. Mzdová zložka sa doplní do trvalých mzdových zložiek zamestnanca, ktorý si uplatňuje nárok na OP (*podobne ako MZ kód 330 – základná nezdaniteľná časť*). Po spustení výpočtu sa prepočítaná mzdová zložka objaví v mesačných mzdových zložkách. Program automaticky prepočítava v rámci mzdovej zložky nasledovné údaje:

KDNI – Počet kalendárnych dní za ktoré bol zamestnanec považovaný za zamestnanca pre výpočet OP.

Príklad: Zamestnanec pracoval v mesiaci 02/2015 20 kalendárnych dní, 8 kalendárnych dní bol PN. Program prepočíta dni trvania zdravotného poistenia na 20 kalendárnych dní, kalendárne dni za ktoré bol zamestnanec považovaný za zamestnanca pre výpočet OP na 28 kalendárnych dní.

SADZBA – Základná sadzba pre OP = 380 Eur.

SUMA – Prepočítaná suma OP podľa výšky príjmu a kalendárnych dní, za ktoré bol zamestnanec považovaný za zamestnanca pre výpočet OP (*vid'. ďalšie príklady*).

Spôsob použitia mzdovej zložky pre OP

Mzdová zložka pre odpočítateľnú položku sa doplňuje do trvalých mzdových zložiek zamestnanca pre pracovný pomer, za ktorý si zamestnanec môže nárokovať odpočítateľnú položku. V programe to sú pracovné pomery kód 10, 20, 30, 60, 90 a kód 80 pri spôsobe odmeňovania „S“, t.j. starosta. Musia byť samozrejme splnené všetky ostatné podmienky pre uplatnenie OP.

Pri súbehu pracovného pomeru (*kód 10, 20, 30, 60, 80, 90*) a dohody sa mzdová zložka doplňuje len pri hlavnom pracovnom pomere.

Pri súbehu dvoch pracovných pomerov sa mzdová zložka doplní pri hlavnom pracovnom pomere aj pri ďalšom (*súbežnom*) pracovnom pomere. Sadzba je v oboch prípadoch 380.- Eur.

Nápočet vymeriavacieho základu

Zavedením odpočítateľnej položky sa pre potreby vykazovania odvodov zdravotného poistenia rozdelil pôvodý jeden vymeriavací základ (*d'alej len „VZ“*) na:

Celkovú výšku príjmu pre uplatnenie OP (*d'alej len „VZOP“*) - uvádza sa celková výška príjmu zamestnanca pre uplatnenie odpočítateľnej položky. Program sem napočítava mzdové zložky pre pracovné pomery označené kódom 10, 20, 30, 60, 90, ktoré mzdové zložky majú nastavený v číselníku mzdových zložiek nápočet do VZ pre zdravotné poistenie. Tu je napočítavaný aj pracovný pomer kód 80 (*volený*) pri spôsobe odmeňovania „S“ (*starosta/primátor*).

Celkovú výšku ďalších príjmov (*d'alej len „VZDa“*) - uvádza sa celková výška ďalších príjmov zamestnanca (napr. príjmy z dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru, príjmy vyplatené po skončení pracovného pomeru, príjem zamestnanca podľa § 11 ods. 7 písm. v) zákona č. 580/2004 Z. z.). Ak takýto príjem zamestnanec nemá, uvedie sa 0. Program sem napočítava mzdové zložky pre pracovné pomery označené kódom 40 až 55, 70, 71, 80, ktoré mzdové zložky majú nastavený v číselníku mzdových zložiek nápočet do VZ pre zdravotné poistenie.

Ďalej sa sem napočítavajú príjmy bez ohľadu na druh pracovného pomeru, ktoré sú vyplácané po skončení pracovného vzťahu a príjmy v prípade uplatňovania odvodovej úľavy (*bez ohľadu na druh pracovného pomeru*).

OP - uvádza sa celková výška odpočítateľnej položky u zamestnanca. Ak sa odpočítateľná položka neuplatňuje, uvedie sa 0.

Vymeriavací základ – uvádza sa vymeriavací základ zamestnanca po uplatnení odpočítateľnej položky.

Spôsob nápočtu do jednotlivých vymenovaných údajov je uvedený v nasledovných príkladoch. Vo všetkých prípadoch sú pracovné pomery alebo dohody uzatvorené u toho istého zamestnávateľa.

Príklad 1: Príjem z pracovného pomeru (pracovná zmluva) 420.- Eur

VZOP	VZDa	OP	VZ
420	0	300	120

Príklad 2: Príjem z dohody alebo odmena poslanca (vymenovanie) 100.- Eur

VZOP	VZDa	OP	VZ
0	100	0	100

Príklad 3. Príjem z pracovného pomeru 400.- Eur a zároveň z dohody 50.- Eur

VZOP	VZDa	OP	VZ
400	50	240	210

Príklad 4. Príjem z dvoch súbežných pracovných pomerov 210.- Eur + 210.- Eur

VZOP	VZDa	OP	VZ
420	0	300	120

Príklad 5: Príjem z pracovného pomeru (pracovná zmluva) 420.- Eur a odvodová úľava

VZOP	VZDa	OP	VZ
0	420	0	420

Úprava vymeriavacích základov

Ak je počas výpočtu zapnutá voľba pre úpravu vymeriavacích základov, program zobrazí pre každý pracovný pomer aj údaje o výpočte vymeriavacích základov pre OP.

Zdravotné poistenie

príjem pre OP – celková výška príjmu pre uplatnenie odpočítateľnej položky,

... ďalší príjem – celková výška ďalších príjmov (napr. príjmy z dohôd),

OP - prepočítaná odpočítateľná položka na výšku príjmu a počet kalendárnych dní,

VZ po úprave OP – vymeriavací základ po odpočítaní OP.

Program prepočítava každý pracovný pomer samostatne. Jednotlivé vymeriavacie základy a odvody zdravotného poistenia sú pri súbehu pracovných pomerov, alebo kombinácii pracovného pomeru a dohody, kumulované až pri vytváraní výkazu (odvody zdravotného poistenia sa vykazujú za zamestnanca ako celok).

Pri úprave vymeriavacích základov sú zobrazované hodnoty len aktuálneho pracovného pomeru. Pre výpočet OP sa napriek tomu zohľadňujú všetky pracovné pomery.

Príklady výpočtu OP

Výsledky výpočtu vymeriavacích základov a odvodov pre zdravotné poistenie sú najprehľadnejšie zobrazené v tlačovej zostave prílohy k výkazu odvodov pre zdravotné poistenie. Zostava je prístupná v časti:

„Výpočet miezd – H.Výkazy – 1.Zdravotné poistenie – Príloha – Tlačiť“.

Uvedené príklady sú spracované na základe metodiky uverejnenej na www.porada.sk od Jozefa Mihála a metodického usmernenia MZSR.

Príklad 1:

Zamestnanec si pri nástupe do zamestnania uplatňuje odpočítateľnú položku. Pracovný pomer vznikne 6.4.2015 a k tomuto dňu je zamestnanec prihlásený do zdravotnej poisťovne. Odpočítateľná položka sa upraví:

$380/30$ (celkový počet dní v mesiaci) $\times$ 25 (počet dní trvania PP) = 316,67 eura (OP sa zaokrúhli na eurocent nahor)

Príklad 2:

Zamestnanec v pracovnom pomere si uplatňuje odpočítateľnú položku. V čase od 6.4.2015 do 15.4.2015 vrátane je na neplatenom voľne, zamestnávateľ to príslušným spôsobom oznámi zdravotnej poisťovni. Odpočítateľná položka sa upraví:

$380/30$ (celkový počet dní v mesiaci) $\times$ 20 (odpočítali sme 10 dní neplateného voľna) = 253,34 eura

Príklad 3:

Zamestnanec v pracovnom pomere si uplatňuje odpočítateľnú položku. V čase od 6.4.2015 do 15.4.2015 vrátane je na OČR, zamestnávateľ to príslušným spôsobom oznámi zdravotnej poisťovni. Odpočítateľná položka sa v tomto prípade neupraví a zostáva 380 eur.

Príklad 4:

Zamestnanec v pracovnom pomere (celý mesiac január 2015) si uplatňuje odpočítateľnú položku. Za január 2015 je jeho príjem z pracovného pomeru 260 eur (dôvodom môže byť, že má kratší úväzok alebo že bol časť mesiaca na PN a pod.). Odpočítateľná položka nebude 380 eur ale 260 eur - teda vo výške dosiahnutého príjmu.

Príklad 5:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol prihlásený v zdravotnej poisťovni počas celého mesiaca. Príjem zamestnanca bol 500 eur, čo je viac ako 380 eur.

Odpočítateľná položka sa zníži výpočtom: $380 - 2 \times (500 - 380) = 380 - 2 \times 120 = 380 - 240 = 140$ eur.
Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $500 - 140 = 360$ eur.

Príklad 6:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol prihlásený v zdravotnej poisťovni od 15.2.2015. Príjem zamestnanca za mesiac február 2015 bol 270 eur.

Príjem je nižší ako 380 eur, odpočítateľná položka sa zníži na 270 eur.

Vzhľadom na to, že z 28 dní mesiaca február bol zamestnanec prihlásený v zdravotnej poisťovni len 14 dní, odpočítateľná položka 270 eur sa upraví podľa počtu dní: $(270 / 28) \times 14 = 135$ eur.
Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $270 - 135 = 135$ eur.

Príklad 7:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol v mesiaci február 2015 na PN spolu 16 dní. Príjem zamestnanca za mesiac február 2015 bol 400 eur. Príjem je 400 eur, čo je viac ako 380 eur, preto sa odpočítateľná položka zníži výpočtom:

$380 - 2 \times (400 - 380) = 380 - 2 \times 20 = 380 - 40 = 340$ eur.

Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $400 - 340 = 60$ eur.

Príklad 8:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol prihlásený v zdravotnej poisťovni počas celého mesiaca. Príjem zamestnanca bol presne 380 eur. Okrem pracovného pomeru má zamestnanec u toho istého zamestnávateľa aj dohodu o pracovnej činnosti z ktorej sa platí zdravotné poistenie a na ktorú v tomto mesiaci zarobil 100 eur.

Celkový príjem zamestnanca z oboch vzťahov je $380 + 100 = 480$ eur. To je viac ako 380 eur, preto sa odpočítateľná položka zníži:

$380 - 2 \times (480 - 380) = 380 - 2 \times 100 = 380 - 200 = 180$ eur.

Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $480 - 180 = 300$ eur.

Príklad 9:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol prihlásený v zdravotnej poisťovni počas celého mesiaca. Príjem zamestnanca bol 250 eur (zamestnanec bol časť mesiaca na PN). Okrem pracovného pomeru má zamestnanec u toho istého zamestnávateľa aj dohodu o pracovnej činnosti z ktorej sa platí zdravotné poistenie a na ktorú v tomto mesiaci zarobil 120 eur.

Odpočítateľná položka zníži na výšku príjmu zamestnanca z pracovného pomeru, teda na 250 eur. Celkový príjem zamestnanca z oboch vzťahov je $250 + 120 = 370$ eur. To nie je viac ako 380 eur, preto výsledná odpočítateľná položka zostane vo výške 250 eur.

Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $370 - 250 = 120$ eur.

Príklad10:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol prihlásený v zdravotnej poisťovni počas celého mesiaca február 2015. Príjem zamestnanca bol 250 eur (zamestnanec bol 21 kalendárnych dní na neplatenom voľne). Okrem pracovného pomeru má zamestnanec u toho istého zamestnávateľa aj dohodu o pracovnej činnosti z ktorej sa platí zdravotné poistenie a na ktorú v tomto mesiaci zarobil 80 eur.

Celkový príjem je nižší ako 380 eur, odpočítateľná položka sa zníži na 250 eur.

$250/28$ (kalendárnych dní za február 2015) $\times 7$ (dní, kedy zamestnanec nebol na neplatenom voľne) = 62,5 eur.

Celkový príjem zamestnanca z oboch vzťahov je $250 + 80 = 330$ eur.

Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $330 - 62,5 = 267,5$ eur.

Príklad11:

Zamestnanec v pracovnom pomere bol prihlásený v zdravotnej poisťovni počas celého mesiaca február 2015. Príjem zamestnanca bol 350 eur (zamestnanec bol 5 kalendárnych dní na neplatenom voľne). Okrem pracovného pomeru má zamestnanec u toho istého zamestnávateľa aj dohodu o pracovnej činnosti z ktorej sa platí zdravotné poistenie a na ktorú v tomto mesiaci zarobil 100 eur.

Celkový príjem je vyšší ako 380 eur, odpočítateľná položka sa zníži:

$380 - 2 \times (450 - 380) = 380 - 2 \times 70 = 380 - 140 = 240$ eur.

$240/28$ (kalendárnych dní za február 2015) $\times 23$ (dní, kedy zamestnanec nebol na neplatenom voľne) = 197,15 eura. Celkový príjem zamestnanca z oboch vzťahov je $350 + 100 = 450$ eur.

Preddavky na poisťné zamestnanca a zamestnávateľa sa určia zo základu $450 - 197,15 = 252,85$ eura.

KEO s.r.o.